

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indált Bétsből, Pinteken Februárius 17-dik napján, 1815-dik esztendőben.

J e r u s a l e m.

A' Svétziai volt Király' ilyen Hir-
detést intézett Basiléából az utazásnak
kedvellőihez: —

„Mi ezennel közönségesse teszszük,
hogy az Ottomanniai Porta nekünk megen-
gedte, hogy a' Szent Várost megláto-
gathassuk. Tett fogadásunknak egygyike
bétellyesedett. Ifiú korunktól fogva e' volt
leg hevesebb ohajtásunk, még akkor, mi-
kor semmi módot nem láttunk bételyesít-
hetésére. Bizonyos előre való érzés adta
tudunkra, hogy az isteni gondviselés min-
ket arra határozott, hogy valaha ezt a'
vándorlást munkába vegyük. —

Jerúsalem felé intézven lépésein-
ket, érdemesek tartanak magukat örö-
kös píronságra, azért, ha a' közönséget
nem tudósítánók a' felői, hogy mi ezt a'
szent várost meg akarjuk látogatni, mivel-
hogy remélnjük, hogy Szent Vallásunknak
sorsosaitól, a' mi atyáinkfiától, magunkat oda
elkísértetni fogjuk szemlélni. Azoknak,
a' kik magokat olly czélzással össze tsatól-
ni akarják, hogy ezt az utat munkába ve-
gyük, az itt következő feltételeket projek-
taljuk. Mi az Európai nemzetek között
10 atyafiakat hívunk-meg, hogy miüket
Jerúsalembe elkísérjenek: úgymint, egy
Anglust, egy Dánust, egy Spanyolt,
egy Frantziát, egy Holsatziait

egy Magyar, egy Hollandust, egy
Olaszt, egy Oroszt, és egy Helvé-
tust. —

1) Mindenik bizonyoságot tartozik hoz-
ni attól az Ekklesiái megyétől vagy Consis-
tóriumból, melyhez tartozik, a' felől, hogy
az ő czélzásai tiszták. —

2) Az öszszegyülekezés' pontja leszen
Triest városa, 's az ott való megjelenés-
nek napja a' jövő Juniúsnak 24-dike. —

3) A' kik valamelly muzsikához ér-
tenek, ezeknek tessék elhozni muzsikái
szerszámjokat, ha olyan, hogy hordozni
lehet.

4) Mindeniknek legyen 4000, vagy
legalább 2000, Augsburgi (Conventzi-
ós) forintja, az úti készüléteknek megtéte-
lére 's egy közönséges Kassának formálásá-
ra. —

5) Mindenik hozhat magával egy inast,
olly feltétel alatt, hogy az keresztény és jó
erkölcsű ember legyen. —

6) Az atyafiak' ruhája fekete leszen,
minden pompa vagy tekozlás nélkül. Sza-
kállaikat megnevelik, annak jeléül, hogy
férfiúi eltökéllettséggel bírnak, 's ezt a' ne-
vezetet, Fekete Atyafiak, megtisztelte-
tésnek tartják. Egyéb eránt való öltözete-
ket, fegyvereiket, 's egyéb készüléteiket a'
mi illeti, ezek Triestben határozat-
nak-meg végképpen, valamint szintén az
ő Szentfogadástételjek is. —

7) Inassaiknak ruházatja szürke és fekete legyen, a' melly hasonlóképpen Triestben fog meghatározatni.

8) A' Fekete Atyafiak' társaságába való felvétetetésnek utolsó napja legyen a' jövő Junius' 24-dike: ezen napnak eljötével azonnal tudósíttatni fog a' közönség, a' felől, hogy telyes számmal vannak. é a' Fekete Atyafiak. —

9) A' kik a' társaságba béállanak, azt a' magok hazájabeli újságlevelekben, valamint szintén a' Ménus mellett lévő Frankofurtumiakban is közönségessé tétetik, 's azt egyszersmind irás által nekünk is tudunkra adják, a' Ménusi Frankofurtumi Német Ujságnak írójához küldvén leveleiket. —

Igy történt Dasileában, Januariusnak 27-dik napján, a' kereszténységnek 1815-dik esztendejében.

Gustavus Adolphus
Holstein-Eutini Hertzeg.

Olasz Ország.

IV-dik Károly Emmanuel Szardiniai volt Király, ki a' Koronáról lemondván egy időtől fogva Romában lakik, hogy magát az ájtatosságnak egészszen néki adhasa, 's életét papi buzgolkodások között végezhesse-el, Jan. 25-dik napján a' Quirinalison lévő Szent Antal Jesuita Rendjének Novitziusi házába béállott, a' hol a' régi időkben a' Gonzagek és Bellarminusok, ezek a' kegyesség és isteni tudomány' hérossai, magokat az ő világszerte esméretes evangéliumi tökéletességekre vitték volt.

Errössítik, hogy a' Nápolyi Király Joakim, a' Romában tartózkodó Spanyol Királyhoz IV-dik Károlyhoz folyamodott legyen, hogy a' közte és a' Szent Szék között felelevenült egyenetlenkedéseknek és gyűlölségnek elhárításában legyen munkás eszköz, és hogy ezen Király valósággal is szollott ezen tárgyra nézve a' Pápával. —

A' Párisi tudósítások pedig azt erőssítik a' Romában elterjedett hírek szerént,

hogy a' Szent Atya a' most ott Gróf St. Leu és Hertzeg Canino nevezetek alatt élő (Lajos és Lucian) Bonaparte testvéreket szándékszik Nápolyba küldeni, a' Joakim Királlyal támadott villongásoknak letsendesítésére.

Bizonyos, hogy egy időtől fogva a' Romai és Nápolyi újságlevelek mérgespena hadat folytatnak egymás ellen. — Pápa ő Szentsége a' maga Vice Státustitoknokja Kardinális Pacca által egy irást adott által a' Romában lévő Nápolyi Konzulnak, melyben e' keményen megintetik a' maga spionkodásaiért 's a' népnek felingerlésén való mesterkedéséért; megmondatt neki, hogy Pápa ő Szentsége őtet többé követségi személynek lenni nem esméri, tehát ő tartsa magát ezen túl a' közönséges politziai törvényekhez, mint mások. Nem soká ezen történet után számos Nápolyi személyek, a' kik Romában tartózkodtak, mint gyanusok elfogattattak, 's az Engelsburgba zárattattak, de a' honnét közzülők némellyek elszökvén Nápolyba visszamentek, a' hol a' történetnek előbeszélése által nagy megindulást okoztak. Ezen környülállások között történt a' Nápolyi Konzulon (Zaccarin) még ez a' méltatlanság is, hogy az ő hintója, melyben ő a' theatromba ment, 's a' melly őtet a' játék alatt azon helyen várta, a' hol a' több követségi személyeknek hintaik szoktak állani, onnét a' Pápa' strázsái által elhajtott.

A' Nápolyi Monitör ilyen tudósítást adott-ki Januarius' 24-dikén Romából: — „Mi itt olyan dolgoknak történetét várjuk, a' mellyek elkerülhetetleneknek lenni látszanak; melly halgatás uralodik; egygyik rész sem akarja magát meghatározott módon kinyilatkoztatni, pedig a' költsönös egymáshoz való irogatások szüntelenül folynak. Azonközben akár-hogy végződjenek is el ezek a' villongások, 's ha mingyárt a' Pápát még egyszer ki-

nyomná is a' szerentsétlenség a' maga Státusaiból: így is megtétetve vannak már minden intézetek, minden esetek el vannak nézve előre, és ő Szentsége egészen eltökélte magában, hogy ha szükséges lenne, még egyszer kész lenne a' világot a' maga állhatatossága és feláldozása által bámulásra indítani; minden Fő Papjaink így gondolkoznak 's basonló indúlattal lelkesítettnek; a' Kardinálisok gyűlésében soha nem uralkodott nagyobb egygyesség mint most; a' Pápa gyakorta tanátskozik velük egygyütt.

Eddig minden Hatalmasságok követségeiknek különös és mástól senkitől nem függő postahivatala volt Romában. Ő Szentsége jónak találta a' mostani időben mind ezeket a' maga fő Postahivatalával egygyesíteni: csak a' Frantzia postahivatala maradt meg eddig való állapotjában.

Spanyol Ország.

Madridból, Jan. 20-dik napján: — „A' Kastiliai fő Tanáts, melyről azt gondoljuk vala, hogy a' fennforgó politikai fontos tárgyakkal foglalatoskodik, a' milyenek a' többek között Minister Cevallosnak a' közönséges Amnestiát illető javallásai, 's többek ezek helyett ilyen foglalatú Kerülő irást tétetett közönségessé: —

„Ha mindenkor tanátsos volt az, hogy az Ur' templomainak tiszteletben való tartásokra vigyázat legyen, úgy a' mostani idő pont még jobban megkívánja, mint valaha megkívánta azt, hogy ez a' szent kötelesség minden hívőknek szívekre köttetessék. Lehetetlen nem sobajtozni annak szemlélésére, hogy melly szomorú aluszékonyság nyomta-el a' mi népünket ezen szent kötelessigre való tekintetben, melynek az elkerülhetetlen hosszas hadakozás a' szerzője. Ennek előtte is történtek illetlenségek; erköltstelen öltözetű aszszonyemberek jelentek-meg a' templomokban, a' kik úgy szollván csak nem meztelenek voltak; fiatal emberek a' szent mise sőt az általváltozás (Wandlung) alatt is, fennáll-

va maradtak. Hanem már most egészen közönségessé lett ez az illetlenség; a' szent mysteriumok ortzapirulás nélkül megszentelenítettnek. Az ekklesiának legszentebb ceremoniai az ájtatosságra nem olyan fennindítók, mint a' theátrombéli világi játékok. A' keresztény kegyesség boszszankodik mikor azt látja, hogy az aszszonyemberek azért mennek a' templomba, hogy a' magok pompájokat 'stettzetőségeket mutogassák, melly által az igaz hívőknek elméjüket az ájtatoskodásban megzavarják. Mind ezekből nagy bűnök szármoznak; nagyon eljött az ideje, hogy meggátoltatassanak; melyhezképpest a' Tisztelendő Püspökökre és egyéb Fő Papokra bizza a' Fő Tanáts, hogy a' régi szent egyházi fenytéknek szoross megtartatására vigyázzanak, 's a' papfágnak ezen foglalatosságban, a' nélkül mindazáltal hogy a' templomokban rendetlenséget vagy zengést okoznának, a' világi tiszti karok is segítséggel legyenek.”

Frantzia Ország.

A' Gróf St. Leu, Hollandiai volt Király és felesége Hortensia Királyné között, az ő első szülött fiók a' Bergi volt Nagy Hertzeg felett támadott per, még nem végződött-el, de nem soká ki fogják mondani a' Birák a' magok ítélet-tételeket erránta. A' Párisiak' figyelmetességét nagyon magára vonta, 's minthogy közönségesen folytattatik, mindenkor sok halgatók vannak jelen. Summásan ennyiben áll a' pernek minémüése.

Két fiú van életben a' házasságból, kiknek szülei egymást elhagyván, 's a' férjfi Romában telepédvén-meg az aszszony pedig Frantzia országban maradván-meg, eleinten mindeik magának akarta tartani a' két fiút. Az után azt az ajánlást tette Gróf Leu, hogy az ifiabbrol lemond, ha a' nagyobbikat kiadja a' felesége. De ez erre sem állott réa; meg akarja tartani mind a' kettőt. Már most törvényesen akarja a' Gr. el.

venni a' nagyobbikat az anyjától; a' per Párisban foly, az aszszony Prókátora B o n n é t, a' férjé Tripier. Az első ezekkel az erősségekkel fogja partyát az aszszonynak: —

„Gróf St. Leu, úgymond, lemondott a' maga hazájáról, a' világon ide 's tova futkosó életre adta magát, C o s m o p o l i t á v á lett, most Strianak fő városában Graetzben, majd Helvétziában Lausanna városában, majd Romában tartózkodik: az aszszonynak ellenben még most is bizonyos meghatározott lakóhelye van Frantzia Országban, 's éppen azon házban lakik még most is gyermekeivel egyetemben, mellyet a' férje az ő égygyütt való lakhelyekké határozott vala, 's a' mellyet ezen célra vásárolt. Az ő kérdésben lévő első szülött fiok tehát, a' ki Frantzia országban bizonyos jusokkal él, a' kinek még van az a' jussa, hogy a' 18-dik Lajos Király' kegyelmességéhez bizonyos számot tartson, 's a' kihez a' király a' maga kegyelmességének már is mütatta bizonyágait, nem adattathatik egyszökevény és számkivettetésben élő atyának által, a' végre, hogy az ő neveltetése 's jövendőbeli állapota az ő atyának vándorló, C o s m o p o l i t i c u s, és semmi célra nem vezérlő elete' módjától függesztődjék fel. — B o u n é t n e k ezen közönséges beszéde két egész órákig tartott; nagy figyelmetességgel halgatta a' sokaság.

Német Ország.

W é s e l b ő l így írtak Jan. 25-dikén: — „Egy igen betses győzedelmi tárgyat indítanak innét ezen héten útnak Berlin felé, t. i. azon két nagy ágyuknak egyikét, mellyeket a' Frantziák L ü b e c k b ő l Párisba vittek 's az invalidusok háza' eleibe helyheztek vala. Egygyike ezeknek F e r e n t z Császárnak, márika a' Pruszszus Királynak jutott. Ezt az utólsót indították most innét Berlin felé útnak, a' hol azt mint ritkaságot a' fegyveres házba teszik. Különös szekeret készítettek néki,

úgy, hogy sok lovat foghassanak eleibe egymásután. Az ágyunak nagyságát meg lehet itélni abból, hogy 48 fontos golyóbisokat lődöztek belőlle. Egy más szekéren viszik utáná a' bozzá tartozó tengejt, a' véghetetlen nagyságú kerekeket, 's az ő talgájának egyéb részeit. Az öntése, a' rajta lévő czifraságok, 's egy szóval az egész munka, mellyel ez az ágyú készítettett, a' mesterfégnek egy nagy remeke. Az 1698-dik esztendő szemleltetik rajta, L ü b e c k városának czimerével egyetemben. Egy ágyuzó csoport kíséri.

Korfu.

Itt még lármások a' környülállások. Az innen jövő tudósítások (e' képpen szoll a' Gazette de France Parisban) nagyon kedvetlenek. Ez a' régen szép kereskedő város, most nem egyéb egy erősségnél; Anglus feregek vannak belé zárkozva, de a' kik nagy háborgásban élnek a' lakosokkal. Az egész szigeten így van a' dolog. A' nép minden kereskedéstől megfosztatva lévén, az adót nem fizetheti, a' melly miatt Zante szigetén zendülés esett a' nép között. Az Anglusok felhagytak azon plánumjokon, hogy J o n i a i Anglus Regementeket verbulaljanak; nem ment jól a' dolog.

Béts.

Az Austriai Monarchiával ismét össze tsatoltatott Illiriai tartományokra és Tirolisra nézve a' múlt Januarius 21-dik napján három Felséges P a t e n s e k jöttek-ki. Az elsőnek foglalátja ez: —

„Mi Első Ferentz, etc. —

„Hogy az egész Magános Just illető tökéletes Törvényekre nézve a' szorgató szükségén, meghatározott egymásbol folyó, 's mindenektől érthető Rendelések által, a' V i l l a c h i, L e i b a c h i, N e u s t a d l i, és A d e l s b e r g i Kerületekben, lehetséges hamarsággal segíthessünk, ezenel kinyilatkoztatjuk, hogy a' mi Mouarchiánkban az 1811-dik esztendőben kihir-

dettetett Közönséges Polgári Törvényes könyv, a' folyó 1815-dik esztendő Májusának 1-ső napjától fogva a' feljebb nevezett kerületekben is, a' közönséges polgári jusnak tárgyait illető minden egyéb törvényék és rendtartások helyet egyedül való sinórmértékül szolgáljon 's éppen azzal a' törvényes erővel bírjon, a' melly annak az 1811 dik esztendőben Junius 1-ső napján kihirdetetett Patens által az Austriai Monarchiahoz akkor tartozott örökös Német tartományokban adattetott vala. —

„Költ Bétsben Jan. 1-ső napján 1815-ben.

Szoról-szora e' képpen van a' második Patens is, melly az úgy nevezett Littorale' Kormányseke alá tartozó, Goritziai, Istriai, es Fiumei kerületekre nézve kijött, azzal a' külömbséggel, hogy az itt megnevezett tartományokban ez a' törvényes könyv, még csak a' folyó esztendő Juliusának 1-ső napján kezd kötelező erővel bíni.

A' harmadik ezen Patensek között illeti Tirolist és Vorarlberget, a' hol ez a' törvényes könyv hasonlóképpen a' folyó esztendő Juliusának 1-ső napjától fogva kezd egyedül való törvényes sinórmértékül szolgálni.

Lord Castlereagh, az Angliai Stá-tustitoknok-Minister, a' ki eddig, mint első *Anglus* Biztos, úgy volt a' Congressuson, 's a' ki helyett mostanság Hertzeg Wellington érkezett ide Párisból, a' múlt szerdan reggel London-ba vissza indult innét, a' hol való megjelenését, a' nem soká elkezdődő Parlamentomi ülésekben az ő Ministeri foglatasságai kívánnyák.

Elegyes Dolgok.

Egy Koppenhágai újság levélben ezeket olvassuk arról az esmeretes mé-

regről, melynek Aqua Tofana a' neve: —

„Ezt, úgy mond, egy Napolyi aszszonyember találta-fél: de már most nem ott, hanem Perugiában készítik. Tapasztalások bizonyítják ezen méregről azt, hogy előbb vagy később, de bizonyosan munkálkodik. A' színe olyan, mint a' tiszta vízé, melynek sem íze sem szaga nincsen. Egy evő kalánnyi elégséges arra, hogy egy palatzk bort úgy megmérgeztessen, hogy azt halálössá tegye. Sokáig bizontalankodtak az emberek a' felett, hogy mitsoda részekből áll, de végezetre többszöri probatételek meggyőzték az Orvosokat a' felől, hogy egerköves (arsenicum) részekből álljon, a' mellyek kelevé-lyeket okoznak az élő állatnak belső részein. Ezekből száraz betegség: vagy a' testnek bizonyos idő alatt való elszáradása, elfogyása, következik, melly az embert koporsóba viszi. A' következő anekdotából kitettszik, melly külömbkülömb féle erővel dolgozzék ez a' méreg az elegyítéshez képeest: —

„Romában történt, hogy egy gaval-lér más gavalértől bagbantatottnak lenni tartvan magát Aqua Tofanát adott-bénéki, mellyet ez nem soká észre véven, fölöstökömre birta a' másikat, olly fogás alatt, hogy már halálához közel érezvén magát, meg akar velle békelleni, 's erre nézve egy pohár bort akar velle együtt inni. A' másik megjelenik — megisznak egygyütt vagy két palatzk bort — 's minnekutánna a' bor az ő sziveket felmelegítette, 's a' nyelveket pergőbbé tette volna, kérdi a' beteg a' másiktól, t. i. a' vendégitől: Ugyan barátom, nem adtal-e nékem olyan mérget, melly az emberben lassanlassan munkalódik? — *Ezt én barátom, nem tagadhatom, így felelt a' vendég.* — Hát hány napokig fogok még élni? — *Négy hetek alatt megszünnék minden fájdalmaid.* — E'szerent tehát, mond

a' beteg, tsakugyan tovább élek én, mint te, mivelhogy az a' bor, mellyet mostittál, 24 óra alatt meg-ól tégedet.

A' Lembergi újságban ilyen tudósítás jött-ki a' földet evő emberekről: — „

„A' maga útózásairól nevezetes Humbold Sándor, az Ottomak nemzetről, mint föld evő emberekről, mint bizonyost úgy írja ezt a' tulajdonságot, úgy mint a' kik között ő egy napot töltött, 's magát ezen dolog felől egészszen meggyőzhette. — A' föld, melyből ezen nemzetbéli emberek magoknak kényeret tsinálnak, agyagnak a' neme, még pedig *fazékas agyag*; ezt ők semmi fele zsírral és lisztel meg nem elegyítik, hanem tsak úgy magában gyurnak belőlle két ökólnyi, 4, 5, vagy 6 tzólnyi diaméterü, golyóbisokat, 's ezeket gyenge tűz mellett addig piritgatják, míg a' külső része, haja, meg nem veresedik. De nem élnek egész esztendőát által ilyen kenyérrel, hanem tsak télben és esős időben. Mikor az Orinoco és Meta vizek megapadnak, akkor hallal és austriagával szokták táplálni magokat; ilyenkor is esznek ugyan agyagkenyeret, de keveset, és tsak tsemege gyanánt. Ezen nemzetnek nem árt ez a' földkenyér semmit: de a' több nemzetbéli emberek itt is megbetegesznek tőlle-

A' Guineai Szeretsenek is valamelly sárgálló földet esznek, mellyet Cafuaknak neveznek. Labillardiere nevü útazó Java szigetén a' falukon, vereslő agyagból késült pogátsákat látott árultatni, a' mellyekkel élnek az emberek — Popayanban és Perunak némelly

vidékein, mint elégséget úgy árulnak a' piatzokon bizonyos mézföldet. — Humbold, Urazt mondja, hogy hinni lehet hogy a' Tropicusi vidékeken, mellyek a' világnak legtermékenyebb részei, a' földel való élés közönséges dolog légyen.

„Cseh országban Gemnitschtól nem messze a' Kaurzimi kerületnek Popovitz nevü falujában találtatik Barber Anna nevü, 55 esztendőös aszszonyember, a' ki földet eszik, 's a' kiról ezeket jegyzik-meg: Kisded, gyenge, túnya természetü, már gyermek korában nagy étü volt; a' feje sokat fájt; 11 esztendőskorától fogva nyavaja törös, és ennek tulajdonitják, hogy földet enni kezdett; a' nyavaja rendetlenül járja, némelykor 5, 6 hétben, némelykor napjában négyszer, ötször kitöri; mikor a' nyavaja után kieszmélkedik, leg első gondja, hogy földet egyék, ez, mint mondja, a' gyomrának előbb terhet, azután nagy szomjúságot okoz néki, és iszik is sokat utánna. A' földnek nemei között nem vállogat, öszsze eszik agyagot, márgát, mindent, még marha ganajt is. Marokkal dugja a' szájába úgy a' mint kapja, meg nem elegyíti vagy nedvesíti semmivel.

Ahozképpest, mint a' nyavaja erősebben vagy gyengébben kitöri, mindenkor több vagy kevesebb az ő földevéshez való appetitusa is. Megeszik egyszerre 5 's 6 fontot is. Közönséges itala a' földevés után mindenkor a' pálinka, melyből sokat iszik. —

Egy darabig férje is volt, a' melly idő alatt két versben volt terhes. Viselőségének ideje alatt is gyakran evett földet. — Az elete' módja levél hordozás.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nró, 14.

A' Magyar Kurir 14-ik darabjához.

A' Spanyol Amerikai fennforgó zivataros körülállások' historiai előadásának folytatása.

Végezete az Amerikai Spanyol, de tovább Spanyol leüni nem akaró tartományok' revoluziójának. A' Mexiko i körülállásokrol a' múlt kedden költ Kurirban irunk; most a' délibb részek következnek, t. i. a' Terra Fermai tartományok, a' millyenek, Venecuela, Carthagená, Maricaibo, Popayan 's a' többek, a' mellyeknek már formalis Congressusok van Uj-Granadában. Innenmennek széllyel a' proklamátziók minden felé, az úgy nevezett Szövetségesekekhez. Mi iégyen a' plánumjok, megtettzik nevezetesen abból a' proklamátzióbol, mellyet a' mult Novemberben kiadott ezen Congressus. Mind ezek a' tartományok egyátaljában nem akarnak többé Spanyol országtól függeni. Az is nyilvánóságos ebből a' proklamátzióbol, hogy ez a' Congressus az Európában történő minden körülállásokrol tudósítatva látszik lenni. Az elejéu ennek a' proklamátziónak ilyen politziai jegyzések fordulnak elő —,

„Nem érnek, úgy mond, a' szabadságot kinyilatkoztató hirdetések semmit eltökéllettség nélkül. Ezeknek a' tartományoknak magoknak van elég erejek; nints olyan Hatalmasság, a' melly őket meggyőzhesse, valameddig a' szabadság' szeretete 's a' tirannusságtól való irtózás, rendkívül való és álhatatos áldozatokra indítja őket, kivált már most, minekutánna által látták, hogy egygyik Európai nemzettől sem várhatnak segedelmet, hanem inkább félniek kell mindeniktől. —

„Önnön haszonkereskedésből, nagyra-vágyódásból, vagy az Európai Hatalmassá-

gok hatalmának egyenlő mértékre való viszatétettetésének kívánásából, vagy akár mi-ből történt az, hogy Anglia a' Bonaparte' hatalma ellen Spanyol országért olly sok bámulásra méltó áldozatokat tett: minden esetben igaz az, hogy Napoleon, mihelyest az ő oriási hatalma az 1812-dik esztendőbéli hadakozás miatt tsökkeni kezdett, azonnal elvesztette a' maga Spanyol országi hódolatásaihoz való kedvét, és még a' maga testvérét Jósef Királyt is vissza hívta onnét, hogy Bourboni Ferdinándust vissza tegye. Azonban, akár mint Napoleonistát, akár mint Bourbonistát, akár pedig mint Királygyülőlőt úgy tekintsük mi Spanyol országot, minden féleképen örökké kevély, igasságtalan, 's örökké egygyetértő volt ő az eránt, hogy a' mi Amerikai tartományainknak nyakokba új jámot vessen, 's már most Frantzia országnak elnyomó hatalmától meg menekedvén, elég ereje van arra, hogy városainkat és partjainkat a' sok zabolátlan katonákkal, éhes tolvaj csoportokkal, 's érzéketlen gyilkosokkal, mint az árviz meglepje. —

„A' Spanyolok' kegyetlenkedése 's hitetlensége még akkor is a' legnagyobb mértékben uralkodott Amérikában, mikor az ő Korteseik azt a' Constitutziót tsinálták vala, mellyel az emberi nemzetet a' maga természeti jussaiba vissza helyheztesetni gondolták; 's még is ez a' Spanyol fegyrek által még elfoglaltatva lévő minden tartományokban illy nagy solennitásokkal kihirdettetett 's esküvéssel elfogadtatott Constitutzió sem vala elégséges arra, hogy az Amérikaiknak életjejeket és tulajdonaikat, szüz leányaiknak ártatlanságokat 's szent templomaikat és papjaikat megoltalmazza.

Hát már most, minekutánna ezt a' Constitutziót a' Ferdinandus Patensei semmivé tették, minekutánna azok a' Kortések, a' kik ezt készítették vala, tsupa támadást gerjesztő gonosz bűnösöknek lenni kihirdették, minekutánna ezen Constitutziónak minden pártfogói így üldöztetnek, mitso-da reménység taplalhatja ekkor az Amérikai népeket? Ti Spanyolok olyan jusokat állítottatok fel illy sok fűtbe ment áldozattételeitek által, mellyeket meg akartatok tagadni az Amérikaiaktól: 's most éppen ezek a' jusok hazaárulásnak lenni hirdettetnek köztetek; a' ti népetek visszatér a' maga régi rabszolgaságára, 's a' ti thronusotok ismét a' maga fegyvereseitől vétettetvén körül, megalatsonyító elnyomásoknak kútfeje leszen.

„Minthogy a' Napoleon elenyészése a' Bourbonoknak a' visszatétettetések által megváitozhatatlanná lett, a' Spanyol és Frantzia linéáknak familiai kötések és ez által a' Királyoknak a' népektől való nagy különbözése 's a' határ nélkül való hatalom' eszközei helyre állítottak, látni való, hogy a' mi elnyomattatásunkra mindenek megfognak próbáltatni, 's a' többi. De mind ezeknek a' környülállásoknak ne legyen semmi befolyása az Amérikai lakosokhoz. Ők elhihetik azt, hogy az ő sorok már meghatározotva van Európában. Eddig (míg t. i. Ferdinandus Frantzia országban fogságot viselt) tsak az ő nevében ontották a' Spanyolok Kolumbia' nemes fiainak véreket, ezután az ő tulajdon ágenséi fogják azt tselekedni; nintsen olyan gonoszság, mellyet a' szabadság' barátjai ezeknek rabszolgai bosszúállásoktól nem várhatnak. Bizonyos az, hogy a' Ferdinandus' első meghívó szavai, küldöttjei, Dekretomai, és parantsolatai, az atyai jószágok hangján fognak hozzánk beszélni; nem mindjart szuratik ki a' vérnek zászlója; minekelőtte fegyveres erővel meg-

mérkeznének vällünk az úti tolvajok, előbb borsadatajajlásokkal, ígéretekkel, jutalmakkal, keresztezímerekkel, 's titulusokkal kell küszködnünk, mivelhogy azt gondolja Európa, hogy e' félekkel megnyerheti a' könnyen hívó együgyűséget. Bár melly nagyon gyalazza is a' Religio a' papi méltóságokban a' politikai mesterkedéseket, tsakugyan meg is bőséggel fog a' Madridi udvar közöttünk Püspöki süvegeket, kanonokságokat és egyéb papi hivatalokat osztogatni, sőt el nem mulatja kérelemmel is mint eszközzel élni, míg mind ezek által czélja felé közelíthet, de a' melly vétkes mesterkedéseknek a' mi nagy tiszteletben levő papjaink ellene fognak állani. Mesterkedés fogja a' kardot meg előzni, 's a' többi.,,

Mégjegyzésre méltók még ezen hosszú proklamatióban a' következő kifejezések: — „Ezen szerentsélen történeteknek előfordlttathatások végett el nem mulat az Uj-Granadai Congressus semmi eszközöket, mellyek az ő hatalmában vannak; 's minthogy azt kívánja, hogy tulajdon oltalmazó eszközein kívül idegenre is találjon: e' végre a' Nagy Britanniai Udvar' eleibe térjeltette a' maga projektomait, tökéletesen meggyőzöttetve lévén a' felől, hogy az az Országlószék, melly a' népek' szabadságának védelmezője, és a' melly már nem egyszer próbált bennünket a' rabszolgaság alól kiszabadítani, telyességgel nem kívánhatja azt, hogy mi ez alá ismét vissza essünk, 's a' többi.,,

Azt jegyzik-meg a' Londoni tudósítások, hogy ezek a' Követek, kiket az Uj-Granadai Congressus Londonba küldött, hogy ott bizonyos egygyezésekre lépjenek és ha lehet segedelmet is nyerjenek, azt okozta, hogy az ott lévő Spanyol Követ már néhány rendbéli tanátskozást tartott az Anglus Ministerekkel.